

Цифрлық лингводидактика: шет тілдерін үйренуге арналған интерактивті онлайн курстарды әзірлеу. Заманауи платформаларды талдау (Moodle, Duolingo, Coursera) және оларды мектептегі және университеттік білім беруге бейімдеу

ЖАРИЯЛАНДЫ
21.05.2025

ТІРЕК СӨЗДЕР
ақпараттық көздер, Лингводидактика,
платформалар

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/179830/>

Сағындық Сандуғаш Ерболатқызы

Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды Зерттеу Университеті
Шетел тілдері факультеті
Шетел тілінен даярлаудың теориясы мен әдістемесі кафедрасы
Ка-313-21 топ

Жетекші: **Толуспаева Дариға Жұмабековна**

Аңдатпа. Бұл мақалада шет тілдерін үйренуге арналған интерактивті заманауи платформаларды талдау қарастырылған. Компьютерлік лингводидактика әртүрлі шығу тегі ақпаратпен жұмыс істеудің жаңа әдістерінің және коммуникацияның жаңа формаларының пайда болуын анықтайды. Цифрлық лингводидактиканың бір саласы ретінде заманауи платформалар қоғамның жаһандық өзгермелі технологиялары жағдайында тіл оқытуда компьютерлік және желілік технологияларды қолданудың теориясы мен тәжірибесі зерттелді.

Кілт сөздер. Лингводидактика, ақпараттық көздер, платформалар.

Цифрлық технологиялардың дамуымен бірге тіл үйрету әдістемесі де айтарлықтай өзгерістерге ұшырады. Цифрлық лингводидактика — бұл шет тілдерін оқытуда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдануға негізделген жаңа бағыт. Онлайн курстар, мобильді қосымшалар, интерактивті жаттығулар — бүгінгі тіл үйренушілердің ажырамас құралдарына айналды[1]. Бұл жұмыста заманауи платформалар талданып, олардың шет тілін үйретудегі мүмкіндіктері мен ерекшеліктері қарастырылады. Лингводидактика басқа ғылымдар сияқты компьютерлік технологиялардың мультимедиялық және интерактивті қасиеттерін пайдалануға

мүдделі екені анық, өйткені бұл қасиеттер дидактиканың негізгі принциптерін жүзеге асыруға барынша толық мүмкіндік береді: айқындық, қолжетімділік, орындылық, даралау, сана, белсенділік. Жаңа ақпараттық технологиялар олардың толық жүзеге асуына жағдай жасайды, бүкіл оқу процесін түбегейлі өзгертеді. Бұл тезис осы мәселеге арналған көптеген ғылыми жұмыстарда расталған және енді дәлелдеуді қажет етпейді. Дегенмен, өмірде практика көбінесе теориядан алшақ болады, ең алдымен ақпараттық технологиялар білім берудегі өте жоғары технологиялық технологияларды ұсыну формасы болып табылады[2].

Цифрлық лингводидактика — тіл үйрету мен үйренуді заманауи технологиялар арқылы ұйымдастыратын ғылым мен тәжірибенің тоғысуы. Бұл сала:

- Интерактивті оқыту әдістерін қолдануды,
- Онлайн платформалар мен ресурстарды пайдалануды,
- Білім алушылардың цифрлық сауаттылығын арттыруды көздейді.

Цифрлық лингводидактиканың басты артықшылықтары:

- Қолжетімділік (географиялық шектеудің жойылуы),
- Жекелеген оқу траекторияларын құру мүмкіндігі,
- Кері байланыстың жеделдігі.

Шет тілін үйретуге арналған заманауи онлайн платформалар

Duolingo

Артықшылықтары[3]:

- Ойын түрінде ұйымдастырылған оқыту,
- Интерактивті жаттығулар (аудио, аударма, сөйлеу),
- Қолданушыны ынталандыру жүйесі (ұпай, күнделікті мақсаттар).

Кемшіліктері:

- Грамматикаға терең талдау жасалмайды,
- Бастапқы деңгейге көбірек бағытталған.

Coursera / edX

Артықшылықтары[4]:

- Жоғары оқу орындарының курстары,
- Видео дәрістер, тапсырмалар, форумдар,
- Сертификат алу мүмкіндігі.

Кемшіліктері:

- Кейбір курстар ақылы,
- Көп жағдайда академиялық бағытта.

Moodle — бұл оқыту мен білім беруді басқаруға арналған **заманауи, ашық бастапқы кодты платформа (Learning Management System — LMS)**. Ол білім беру мекемелеріне, компанияларға және жеке оқытушыларға онлайн курстар мен оқыту бағдарламаларын ұйымдастыруға мүмкіндік береді[5].

Moodle платформасының заманауи ерекшеліктері:

1. Ашық бастапқы код (Open-source)

- Moodle тегін таратылады және оны кез келген адам өз қажеттіліктеріне қарай бейімдей алады.

2. Интерактивтілік пен бейімделгіштік

- Форумдар, чаттар, викториналар, тапсырмалар және бейне дәрістер арқылы интерактивті оқыту ұйымдастырылады.

3. Мобильдік қолдау

- Moodle-дың Android және iOS үшін мобильдік қосымшалары бар.

4. Қауіпсіздік пен деректерді қорғау

- Қауіпсіздік стандарттарына сай келетін жүйе, рұқсаттар мен дербес деректерді қорғау құралдары қарастырылған.

5. Мультимедиа және SCORM қолдауы

- Видео, аудио, презентациялар, SCORM пакеттерін толық қолдайды.

6. Оқыту барысын бақылау және бағалау

- Автоматтандырылған тесттер, тапсырмалар, бағалар журналдары арқылы білімді бақылауға болады.

7. Плагиндер мен кеңейтулер

- Moodle-ға мыңдаған плагиндер орнатып, функционалын кеңейтуге болады.

8. Көптілділік

- Платформа 100-ден астам тілді қолдайды, оның ішінде **қазақ тілі де бар**.

Қорытындылай келе, цифрлық лингводидактика тіл үйренудің жаңа көкжиектерін ашады. Заманауи платформалар оқытудың тиімділігін арттырып, әрбір оқушыға жеке жолмен білім алуға мүмкіндік береді. Алайда мұндай курстарды жасау кезінде тілдік, психологиялық және техникалық ерекшеліктерді ескере отырып, сапалы әрі әдістемелік

тұрғыдан негізделген материалдар әзірлеу қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика: Учебное пособие. М., 2004.
2. Кахриманкызы, Аида. Использование компьютерной лингводидактики в процессе обучения иноязычной коммуникативной компетенции у студентов вузов / Аида Кахриманкызы. — Текст : непосредственный // Образование: прошлое, настоящее и будущее : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Краснодар, август 2017 г.). — Краснодар : Новация, 2017. — С. 77-80.
3. <https://www.duolingo.com>
4. <https://skillfrontier.vercel.app/platforms/comparisons/coursera-vs-edx>
5. wkau.kz

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.